Advies

Aan	Bondsbestuur KNBSB (per email via Bondsbureau KNBSB)
Van	Adviescommissie Geschillen KNBSB
Datum	26 oktober 2026
Onderwerp	UVV – Degradatie Honkbal Hoofdklasse 2027
Zaaknummer	AG 2026-03

AANLEIDING

Op 13 oktober 2026 ontving de Adviescommissie Geschillen (hierna 'de Adviescommissie') van het Bondsbureau van de KNBSB het verzoek om het beroepsschrift van Honk- en Softbalvereniging UVV (hierna 'UVV'), gedateerd 11 oktober 2026, met betrekking tot het besluit van het Bondsbestuur van de KNBSB (hierna 'het Bondsbestuur') van 14 september 2026 inzake 'Degradatie Honkbal Hoofdklasse 2027' (hierna 'het Besluit'), zoals door het Bondsbestuur gehandhaafd bij brief van 30 september 2026.

UVV verzoekt de Adviescommissie het Bondsbestuur te adviseren het Besluit 'nietig te verklaren'. Volgens UVV liggen aan het Besluit een onredelijke belangenafweging en een onvoldoende zorgvuldige en onvoldoende gemotiveerde beantwoording ten grondslag. UVV verzoekt de Adviescommissie op zo kort mogelijke termijn te adviseren.

WERKWIJZE

De Adviescommissie heeft een onafhankelijke behandelkamer benoemd: David de Swaan en Thomas Felix. Geen van de leden van de behandelkamer is lid of functionaris van UVV of anderszins bij het geschil betrokken (artikel 17 lid 6 van de Statuten van de KNBSB). Met de directeur van de KNBSB is als algemene werkwijze afgesproken dat via hem of zijn plaatsvervanger alle beschikbare informatie in het dossier wordt doorgezonden en dat aanvullende vragen binnen de KNBSB-organisatie op de juiste plaats worden belegd en van antwoord worden voorzien. De uitkomst van deze procedure en het Advies wordt door de KNBSB aan de indiener van het verzoek gezonden en op de website van de KNBSB gepubliceerd.

De Bijlagen bij dit Advies vormen het totaal aan verkregen informatie waarop de Adviescommissie het Advies heeft gestoeld.

Het Advies is uitgebracht binnen de reglementair vastgestelde behandelperiode, zoals vastgesteld in artikel 17 lid j en k van het Algemeen Reglement KNBSB.

HET GESCHIL

1. In 2022 is de Honkbal Hoofdklasse op basis van een door de deelnemende verenigingen ondertekend convenant voor een periode van vijf jaar (tot en met 2026) gesloten. Het convenant is in 2025 vervroegd ontbonden. Op verzoek van onder meer UVV is besloten de Hoofdklasse in 2026 nog een jaar gesloten te houden. De Competitiebepalingen Honkbal en Softbal Gesloten Klassen 2026 (vastgesteld 15 december 2025) bepalen dat voor de Honkbal Hoofdklasse geen degradatieregeling geldt en dat promotie vanuit de 1e klasse niet mogelijk is.
2. Sinds het vertrek van RCH uit de Hoofdklasse in het najaar van 2025 bestaat de Hoofdklasse uit zeven teams, waaronder UVV. De discussie over terugkeer naar een even aantal teams (zes of acht) is in het najaar van 2025 geparkeerd.
3. Op 7 april en 8 juni 2026 heeft overleg plaatsgevonden met de Hoofdklasseverenigingen over de samenstelling van de Hoofdklasse in 2027 en daarna. Volgens het Bondsbestuur bleken de

verenigingen op een flink aantal punten verdeeld, waaronder over de vraag of de Hoofdklasse uit zes, zeven of acht teams moet bestaan.

4. Op 15 juni 2026 heeft het bondsbureau een adviesstuk bij het Bondsbestuur neergelegd met het verzoek vóór 1 juli 2026 te besluiten over de toekomst van de Hoofdklasse, het aantal deelnemende teams en promotie/degradatie. Het Bondsbestuur heeft in de vergadering van 22 juni 2026 geen besluit genomen, omdat het niet overtuigd was dat alle relevante informatie beschikbaar was.
5. Op 12 augustus 2026 heeft de algemeen directeur van de KNBSB de Hoofdklasseverenigingen per e-mail bericht dat de Hoofdklasse 2027 uit de huidige zeven teams bestaat, dat er in 2027 geen promotie vanuit de 1e klasse plaatsvindt, en dat vóór 10 januari 2027 zou worden besloten of en hoeveel teams degraderen.
6. Meerdere verenigingen, waaronder UVV, hebben daarop laten weten dat 10 januari 2027 te laat is, omdat selectie en begroting voor 2027 eerder moeten worden vastgesteld, en hebben om duidelijkheid gevraagd vóór de overschrijvingsperiode, bij voorkeur vóór 1 oktober 2026. Een aantal verenigingen gaf aan bij gebreke van een tijdig besluit uit te gaan van ongewijzigde voortzetting van de bestaande competitieopzet.
7. Op 14 september 2026 heeft het Bondsbestuur het Besluit genomen. De kern daarvan is dat aan het einde van seizoen 2027 degradatie plaatsvindt vanuit de Honkbal Hoofdklasse. Meldt een 1e klasse team zich vóór 1 juli 2027 met een concrete promotie-ambitie en komt het op basis van de sportieve resultaten van 2026 en 2027 daarvoor in aanmerking, dan verloopt de degradatie via een promotie-degradatieserie. Is dat niet het geval, dan bepaalt het Bondsbestuur, met de Advies Commissie Honkbal Hoofdklasse in een adviserende rol, op welke manier de degradatie van het onderste team wordt afgehandeld. Volgens het Besluit zegt het ‘nadrukkelijk niets’ over het aantal teams waaruit de Hoofdklasse na 2027 bestaat; dat is een afzonderlijke afweging die het Bondsbestuur later maakt.
8. Het Besluit is op 16 september 2026 in het Hoofdklasseoverleg besproken. Volgens UVV kon de algemeen directeur daar inhoudelijk geen toelichting geven anders dan door te verwijzen naar de brief van het Bondsbestuur, en diende inzage in het voorstel van de directie aan het Bondsbestuur via het Bondsbestuur te verlopen.
9. Bij brief van 22 september 2026 heeft UVV het Bondsbestuur onder meer verzocht het Besluit ‘nietig te verklaren’ en te besluiten dat de competitieopzet 2027 gelijk blijft aan die van 2026, de mogelijkheid van toevoeging van een achtste vereniging open te houden, het voorstel van de directie en de notulen met de onderbouwing te delen, de algemeen directeur van de KNBSB opdracht te geven tot een plan voor de Hoofdklasse en 1e klasse 2028–2032, en de definitieve besluitvorming te verschuiven naar 2027, na implementatie van het nieuwe governancemodel.
10. Bij brief van 30 september 2026 heeft het Bondsbestuur het Besluit gehandhaafd, voorzien van een nadere motivering (zie hierna), en UVV voor het aanvechten van het Besluit verwezen naar de Adviescommissie Geschillen. Het Bondsbestuur heeft daarbij aangegeven dat de competitiebepalingen op 15 december 2026 worden vastgesteld.
11. Bij brief van 11 oktober 2026 heeft UVV het geschil aan de Adviescommissie voorgelegd.

OVERWEGINGEN

Toepasselijk kader en ontvankelijkheid

1. Op het geschil zijn van toepassing de Statuten van de KNBSB (laatstelijk gewijzigd bij akte van 4 februari 2026), het Algemeen Reglement KNBSB (vastgesteld in het Congres van 13 december 2025) en de Competitiebepalingen Honkbal en Softbal Gesloten Klassen 2026.

2. UVV heeft het Besluit, dat op 16 september 2026 aan de Hoofdklasseverenigingen is gecommuniceerd, bij brief van 22 september 2026 aan het Bondsbestuur voorgelegd. Het Bondsbestuur heeft op 30 september 2026 beslist en UVV daarbij uitdrukkelijk naar de Adviescommissie verwezen. Het verzoek om advies van 11 oktober 2026 is ingediend binnen de termijn van artikel 17 lid h van het Algemeen Reglement. UVV is als deelnemer aan de Honkbal Hoofdklasse rechtstreeks belanghebbende. Het verzoek is ontvankelijk.
3. UVV verzoekt de Adviescommissie het Bondsbestuur te adviseren het Besluit 'nietig te verklaren'. De Adviescommissie merkt op dat zij blijkens de statuten het Bondsbestuur adviseert, dat vervolgens met inachtneming van het advies opnieuw besluit (artikel 9 lid 4 Statuten en artikel 17 lid l Algemeen Reglement). UVV stelt bovendien niet dat het Besluit in strijd is met de wet of de Statuten, zodat van nietigheid in de zin van artikel 2:14 BW geen sprake is. De Adviescommissie begrijpt het verzoek aldus dat UVV beoogt dat de Adviescommissie het Bondsbestuur adviseert het Besluit te herroepen en de competitieopzet voor 2027 ongewijzigd te laten ten opzichte van 2026.
4. Een aantal verzoeken uit de brief van UVV van 22 september 2026 – het openhouden van de toetreding van een achtste vereniging, het opstellen van een plan 2028–2032 en het verschuiven van de definitieve besluitvorming – betreft niet het Besluit zelf maar het (toekomstige) beleid van het Bondsbestuur. De Adviescommissie betrekt deze punten bij haar beoordeling voor zover zij van belang zijn voor de vraag of het Besluit in stand kan blijven, en verder in haar aanbevelingen.

Toetsingsmaatstaf

5. UVV beroept zich in de kern op artikel 17 lid b sub 3 en sub 4 van het Algemeen Reglement. Bij de toetsing aan sub 3 komt het Bondsbestuur beleidsruimte toe bij het vaststellen van de competitieopzet. De Adviescommissie stelt haar oordeel over wat de meest wenselijke opzet van de Hoofdklasse is niet in de plaats van dat van het Bondsbestuur. Zij toetst of het Bondsbestuur bij afweging van de betrokken belangen in redelijkheid tot het Besluit heeft kunnen komen; het woord 'kennelijk' in sub 3 brengt mee dat die toetsing terughoudend is. Bij de toetsing aan sub 4 beoordeelt de Adviescommissie of het Besluit zorgvuldig is voorbereid, deugdelijk is gemotiveerd en voldoende rekening houdt met rechtszekerheid en opgewekt vertrouwen.

Bevoegdheid en besluitvormingsproces

6. Het vaststellen van de competitieopzet, waaronder de vraag of en op welke wijze promotie en degradatie plaatsvinden, valt binnen de bevoegdheid van het Bondsbestuur. Reglementen van wedstrijden (waaronder op grond van artikel 1.1 lid d onder 3 van het reglement ook de Competitiebepalingen vallen) zijn uitdrukkelijk uitgezonderd van de reglementen die door het Congres worden vastgesteld (artikel 12 lid 2 sub l Statuten) en worden derhalve door het Bondsbestuur vastgesteld (artikel 16 lid e sub iv Algemeen Reglement). Het Bondsbestuur stelt in zoverre terecht dat het Congres niet over het Besluit beslist. Dat laat onverlet dat het Bondsbestuur voor zijn beleid verantwoording aflegt aan het Congres (artikel 18 lid 2 sub b Statuten) en dat het Congres het Bondsbestuur kan adviseren (artikel 12 lid 2 sub i Statuten).
7. Artikel 16 lid e sub iv van het Algemeen Reglement verplicht het Bondsbestuur voorafgaand aan een wijziging van een reglement van wedstrijden 'zoveel als mogelijk' in overleg te treden met belanghebbenden. Uit de stukken blijkt dat in 2026 meermaals overleg met de Hoofdklasseverenigingen heeft plaatsgevonden (7 april, 8 juni en 16 september 2026) en dat

de reacties van de verenigingen op de e-mail van 12 augustus 2026 in het Besluit zijn betrokken. Uit die bepaling volgt geen verplichting om de opvatting van (een meerderheid van) de verenigingen te volgen. De Adviescommissie ziet in het besluitvormingsproces als zodanig geen strijd met de Statuten of reglementen.

8. De Adviescommissie merkt wel op dat de mededelingen van 12 augustus 2026 over de samenstelling van de Hoofdklasse 2027 door de algemeen directeur zijn gedaan, terwijl het Bondsbestuur daarover nog geen besluit had genomen. Nu het Bondsbestuur met het Besluit de besluitvorming over (de degradatie uit) de Hoofdklasse 2027 vervolgens zelf ter hand heeft genomen, behoeft dit voor de beoordeling van dit geschil geen verdere bespreking.

Belangenafweging: het 'loskoppelen' van degradatie en het aantal teams

9. De kern van het bezwaar van UVV is dat het Bondsbestuur de terugkeer naar een open klasse met degradatie heeft losgekoppeld van het (uitgestelde) besluit over het aantal teams en de ontwikkelingsrichting van de Hoofdklasse. UVV acht het beter de huidige opzet in 2027 te handhaven en in dat jaar integraal te besluiten.
10. De Adviescommissie stelt voorop dat de terugkeer naar een open klasse na afloop van de convenantperiode sinds 2022 bij de Hoofdklasseverenigingen bekend was, dat de gesloten opzet in 2026 uitdrukkelijk als eenmalige verlenging op verzoek van onder meer UVV is toegekend, en dat UVV zelf aangeeft geen bezwaar te hebben tegen een open klasse. Handhaving van de gesloten opzet in 2027 zou dan ook niet zonder meer de 'status quo' zijn, maar een nieuw besluit dat afwijkt van hetgeen bij de verenigingen bekend was. Van door het Bondsbestuur opgewekt vertrouwen dat de gesloten opzet in 2027 zou worden voortgezet, is de Adviescommissie niet gebleken.
11. Het Bondsbestuur heeft ervoor gekozen in stappen te besluiten: eerst over de vraag of er na 2027 degradatie plaatsvindt, zodat de verenigingen daarmee bij de samenstelling van selectie en begroting rekening kunnen houden, en later – op basis van een strategisch document – over het aantal teams. Het Bondsbestuur heeft daarbij gewicht toegekend aan de wens van de verenigingen om vóór de overschrijvingsperiode duidelijkheid te krijgen, aan de gedeelde wens om weer spanning aan de onderkant van de competitie te brengen, en aan het eigen oordeel dat over het aantal teams nog onvoldoende informatie voorhanden was. Dat ook een integraal besluit, of een besluit tot handhaving van de huidige opzet in 2027, verdedigbaar zou zijn geweest, betekent niet dat het Besluit met daarin een gekozen volgorde kennelijk onredelijk is. Daarbij weegt de Adviescommissie mee dat herroeping van het Besluit thans, kort voor de overschrijvingsperiode, voor alle Hoofdklasseverenigingen opnieuw onzekerheid zou scheppen over een vraag waarover zij juist om duidelijkheid hebben gevraagd.
12. De Adviescommissie onderkent dat het Besluit op onderdelen ruimte laat voor verschillende uitkomsten. Volgens het Besluit vindt na seizoen 2027 degradatie plaats. Het laat echter open op welke wijze de degradatie van het onderste team wordt afgehandeld als zich geen kandidaat uit de 1e klasse meldt. De Adviescommissie begrijpt het Besluit aldus dat het Bondsbestuur zich in dat scenario de ruimte voorbehoudt om de consequentie voor de degradatiekandidaat te bepalen. Die consequentie hangt mede af van het later te nemen besluit over de omvang van de Hoofdklasse. Het Besluit legt het aantal teams na 2027 dus niet vast. Wel hangt de uitkomst voor het onderste team mede af van dat latere besluit.
13. De kans op degradatie is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de eigen sportieve prestaties, de prestaties van de promotiekandidaat en diens ambities (en mogelijkheden om in de hoofdklasse uit te kunnen komen. Dat het voor de degradatiekandidaat onzeker is of het daadwerkelijk degradeert is inherent aan het spelen in een open klasse en die onzekerheid

brengt de Adviescommissie daarom niet tot het oordeel dat het Bondsbestuur in redelijkheid niet tot het Besluit heeft kunnen komen. Voor de seizoensvoorbereiding is het wezenlijke punt dat iedere Hoofdklassevereniging rekening moet houden met het risico van degradatie, en dat risico staat met het Besluit vast. Dat er daarnaast een kans bestaat dat het onderste team alsnog in de Hoofdklasse kan blijven, bijvoorbeeld bij het ontbreken van een promotiekandidaat of bij handhaving of uitbreiding van het aantal teams, doet er niet aan af. Evenmin geldt dat voor het geval wordt besloten de hoofdklasse te verkleinen tot 6 teams, wat de kans op degradatie groter maakt. Uit het beginsel van rechtszekerheid volgt dus niet dat het Bondsbestuur thans reeds over de omvang van de Hoofdklasse moet besluiten.

Rechtszekerheid en termijnen

14. UVV stelt dat geen realistische termijnen worden gehanteerd. De Adviescommissie overweegt dat de verenigingen hebben gevraagd om duidelijkheid vóór de overschrijvingsperiode, bij voorkeur vóór 1 oktober 2026, en dat het Besluit op 14 september 2026 is genomen en op 16 september 2026 is gecommuniceerd. Aan dat verzoek is daarmee in de kern tegemoetgekomen.
15. Dat de competitiebepalingen voor 2027 op 15 december 2026 worden vastgesteld, sluit aan bij de gebruikelijke gang van zaken (de Competitiebepalingen Gesloten Klassen 2026 zijn op 15 december 2025 vastgesteld). Dat een 1e klasse team uiterlijk 1 juli 2027 zijn promotie-ambitie kenbaar moet maken, is vergelijkbaar met de regeling voor de 2e klasse, waar teams vóór 16 juli aangeven of zij van hun promotierecht gebruik willen maken. Dat de uiteindelijke uitkomst – welk team degradeert en of dat via een promotie-degradatieserie gebeurt – pas in de loop van of na seizoen 2027 vaststaat, is inherent aan een open klasse. De Adviescommissie acht deze termijnen op zichzelf niet onredelijk.
16. Wel zouden de voorspelbaarheid en het draagvlak gebaat zijn bij meer inzicht voor de verenigingen vóór aanvang van seizoen 2027. Het gaat dan om de mogelijke scenario's en de gevolgen daarvan voor het onderste team. Dat vergt geen besluit over de omvang van de Hoofdklasse, maar een uitwerking van de denkbare uitkomsten. Daarbij valt te denken aan de situatie waarin zich tijdig een kandidaat uit de 1e klasse meldt die aan de eisen voldoet, de situatie waarin zich geen kandidaat meldt, en de situatie waarin een nieuwe vereniging zich buiten de promotieregeling om voor toetreding aanmeldt. Elk van deze situaties kan worden bezien in samenhang met een Hoofdklasse van zes, zeven of acht teams. De Adviescommissie doet daartoe hierna een aanbeveling.

Zorgvuldigheid en motivering

17. De Adviescommissie stelt vast dat het Besluit zoals op 14 september 2026 gecommuniceerd nauwelijks een inhoudelijke motivering bevatte, en dat volgens UVV in het Hoofdklasseoverleg van 16 september 2026 geen inhoudelijke toelichting kon worden gegeven. Dat maakt begrijpelijk dat het Besluit bij de verenigingen slecht is ontvangen.
18. In de brief van 30 september 2026 heeft het Bondsbestuur het Besluit echter alsnog van een motivering voorzien, waarin de achtergrond (convenant en verlenging 2026), het doorlopen besluitvormingsproces en de zes overwegingen die aan het Besluit ten grondslag liggen zijn weergegeven. De procedure van artikel 17 lid d van het Algemeen Reglement strekt er mede toe dat het Bondsbestuur zijn besluit opnieuw bezien en zo nodig nader motiveren kan. Mede gelet op hetgeen in de overwegingen 12 en 13 is overwogen, acht de Adviescommissie het Besluit, met die aanvullende motivering, voldoende gemotiveerd.

19. UVV heeft verzocht om inzage in het adviesstuk van het bondsbureau van 15 juni 2026 en de notulen van de besluitvorming. De Statuten en het Algemeen Reglement kennen geen recht van verenigingen op inzage in bestuursstukken of -notulen; artikel 13 lid d van het Algemeen Reglement schrijft alleen een zakelijk verslag voor. Het ontbreken van inzage maakt het Besluit daarom niet onzorgvuldig. Wel merkt de Adviescommissie op dat het Bondsbestuur het adviesstuk zelf als 'prima onderbouwd' omschrijft en zich ter onderbouwing van het Besluit mede op 'uitgebreide onderliggende data' beroept. Het delen van (de relevante delen van) dat stuk met de Hoofdklasseverenigingen zou het draagvlak voor en de navolgbaarheid van de besluitvorming vergroten, in lijn met de uitgangspunten van Goed Sportbestuur (artikel 26 Algemeen Reglement).

Conclusie

20. Alles afwegende is de Adviescommissie van oordeel dat het Bondsbestuur bij afweging van de betrokken belangen niet kennelijk op onredelijke wijze tot het Besluit is gekomen, en dat het Besluit – met de aanvullende motivering van 30 september 2026 – niet in zodanige mate onzorgvuldig of ongemotiveerd is dat het niet in stand kan blijven. Wel acht de Adviescommissie het wenselijk dat het Bondsbestuur de verschillende scenario's en de gevolgen daarvan voor het onderste team vóór aanvang van seizoen 2027 inzichtelijk maakt.

ADVIES

De Adviescommissie adviseert het Bondsbestuur het Besluit te handhaven en het beroep van UVV ongegrond te verklaren, met inachtneming van de hierna opgenomen aanbevelingen. Op grond van de hiervoor weergegeven overwegingen is de Adviescommissie van oordeel dat het Bondsbestuur bevoegd was het Besluit te nemen, dat de terugkeer naar een open klasse met degradatie na seizoen 2027 aansluit bij hetgeen sinds de convenantperiode bij de Hoofdklasseverenigingen bekend was, en dat de keuze om eerst over degradatie en later over het aantal teams te besluiten niet kennelijk onredelijk is. De Adviescommissie geeft het Bondsbestuur daarbij in overweging de mogelijke scenario's voor de afhandeling van de degradatie na seizoen 2027 uiterlijk bij de vaststelling van de competitiebepalingen 2027 uit te werken en kenbaar te maken, zonder dat daarbij dus nu al voor een van die scenario's moet worden gekozen.

AANBEVELING

De Adviescommissie beveelt het Bondsbestuur aan:

1. uiterlijk bij de vaststelling van de competitiebepalingen 2027, en bij voorkeur eerder, de verschillende scenario's voor de afhandeling van de degradatie na seizoen 2027 uit te werken en aan de Hoofdklasseverenigingen kenbaar te maken. Dat geldt in ieder geval voor de situatie waarin:
   (a) een kandidaat uit de 1e klasse zich vóór 1 juli 2027 meldt en daarvoor in aanmerking komt;
   (b) zich geen kandidaat uit de 1e klasse meldt;
   (c) een nieuwe vereniging zich buiten de promotieregeling om aanmeldt voor toetreding tot de Hoofdklasse.
   Daarbij geeft het Bondsbestuur telkens aan wat de gevolgen zijn voor het onderste team. Bij voorkeur gebeurt dat in samenhang met de mogelijke uitkomsten van het later te nemen besluit over de omvang van de Hoofdklasse (zes, zeven of acht teams);

2. een tijdpad te communiceren voor het strategisch document over de ontwikkeling van de Honkbal Hoofdklasse en het besluit over het aantal deelnemende teams, zodat de verenigingen weten wanneer zij daarover duidelijkheid kunnen verwachten;
3. (de relevante delen van) het adviesstuk van het bondsbureau van 15 juni 2026, zo nodig na anonimisering van persoonlijke opvattingen of andere vertrouwelijke passages, te delen met de deelnemers aan het Hoofdklasse-overleg, ter bevordering van de navolgbaarheid van en het draagvlak voor de besluitvorming;
4. besluiten met wezenlijke gevolgen voor de competitieopzet van de Hoofdklasse als Bondsbestuur zelf te nemen en deze bij de bekendmaking direct van een inhoudelijke motivering te voorzien.

De Adviescommissie Geschillen KNBSB:
David de Swaan en Thomas Felix

BIJLAGEN:

- Brief UVV aan de Adviescommissie Geschillen d.d. 11 oktober 2026
- Besluit Bondsbestuur ‘Degradatie Honkbal Hoofdklasse 2027’ d.d. 14 september 2026
- Brief UVV aan het Bondsbestuur d.d. 22 september 2026
- Reactie Bondsbestuur aan UVV d.d. 30 september 2026